

Sagan om kålmasken Klara

av Anne-Marie Björn

Klara var en vacker liten kålmask som tyckte bättre om att lukta på kålbladen än att leka med de andra larverna – nej, nu blandar jag ihop det hela med tjuren Ferdinand. Det här är ju ingen snäll saga, och den har inget lyckligt slut. I alla fall inte för Klara. Det finns andra figurer i sagan, och utan att vara elaka eller onda, är de kanske gladare över utgången.

Klara heter Klara, för när sagan börjar är Klara klar att gå och förpuppa sig. Hon har ätit och ätit och ätit av de saftiga kålbladen som snälla Karl Källander odlat åt henne. Men hur hon än ätit, har hon bara blivit hungrigare och hungrigare och känt liksom en tomhet inom sig. En konstig tomhet som ändå haft en rörelse i sig själv.

Hur som helst, nu är det dags. Dags för vad, det vet inte Klara, för hon har varken så stor hjärna eller så stor erfarenhet, och ingen berättar något för henne. Hon vet ändå, att nu är det dags. Nu ska inte ätas längre, nu ska någonting stort hända, fast inte ens det vet hon. Hon bara vet, eller, hon bara går. Alla sex benen och alla fyra bukfötterna börjar klättra ner från kålbladet och för Klara mot någon skyddad plats där hon kan utföra sin förvandling.

Vad bena hade i huvudet denna dag, det vete gudarna, för de placerade Klara på en stor vit plastbal full med ensilage. Där syntes hon väl mot den ljusa bakgrunden, och där fick vi syn på henne – och hennes drama – jag och den skock entomologer som dammsög omgivningarna med blicken för att finna sexbenta och andra flerbenta små vänner.

Klara är väldigt trött, och hon mår alls inte bra. Som tur är, funderar hon inte så mycket över saken, eftersom hon inte har någon större hjärna att tänka med. Det känns väldigt konstigt i kroppen, fast det har det förstås gjort länge, men nu kittlar det så märkligt i huden också.

Ut ur huden tränger sig de första små maskarna, ännu mindre än Klara, mycket mindre än Klara, så små att de fått plats många, många där inne i Klaras långsmala kropp. De har ätit och ätit och ätit, de också, i samma takt som Klara själv. De har ätit ... av Klara själv, en riktigt god Klara kryddad med mosad kålbladspuré. Så egentligen borde Klara

vara död nu, och för att säga som det är, så har hon inte långt kvar. Det här var ju ingen snäll saga, inte för Klara.

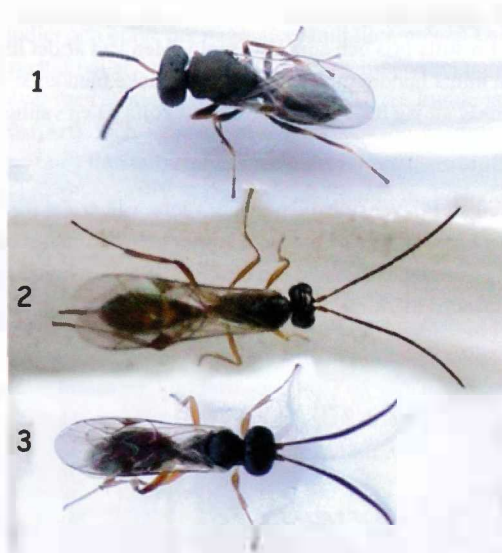
Vem är sagan snäll mot då? Kanske mot den lilla masken som just nu tagit sig ut ur Klaras kropp, och omedelbart börjar spinna in sig i svavelgula trådar, för om inte Klara kan förpuppa sig, så kan Lilla Masken och hennes syskon göra det.

Men ändå. Sagan är inte slut, inget snipp snäpp snut än. En tredje aktör dyker upp på arenan!

Om Klara hade förmågan att tänka – och kanske har hon det, vem vet hur en fjärilslarv kan uppleva livet – skulle hon kanske känna att hämnden är ljuv och att det ändå finns en rättvisa i livet. I alla fall ser det ut som om det är vad hon tänker, när hon med sina sista krafter vänder sig om och betraktar – först högen av svavelgula puppor som lagt sig till ro intill hennes kropp efter att som smålarver trängt sig ut genom huden varenda en ur Klaras eget inre, sedan på aktör nummer tre som smyger sig fram med sitt långa äggställningsrör redo, och sticker in den i de sovande gula små pupporna.

Äta eller ätas är naturens hårda lag. Cirkeln är sluten – eller snarare: näringstråden fortsätter i oändlighet - och Klara lägger sig till ro även hon och tar sitt sista andetag.

Tre olika arter parasitsteklar var intresserade av kålfjärilslarverna och deras gula små puppor. Det ger fyra arter parasitsteklar som fanns här, med larverna/pupporna som kom ur kålfjärilarnas kropp inräknade.

Faunaväkteri

Nu har turen kommit till insekterna att "faunaväktas". Det innebär att ett antal rödlistade eller andra hotade insekter speciellt ska följas upp. Till detta behövs givetvis entomologer med god kännedom om de aktuella arterna. Detta projekt startade som ett pilotprojekt i år och meningen är förstås att det ska byggas ut med ett nätverk av "faunaväktare" i landet. Projektet är ett samarbete mellan SEF och ArtDatabanken. Är du nyfiken går du in på hemsida www.artdata.slu.se/faunavaktare.asp och där kan du länka dig fram.

Känner du dig kapabel att faunavakta en eller några insektsarter tar du i första hand kontakt med vår koordinator i Sörmland, som är Håkan Elmqvist, hakan.elmqvist@folkbildning.net
Tel. 0159-125 95 eller 0704 71 68 24.

